

Sundbyberg 2020-05-14

Vår referens: Annica Nilsson  
annica.nilsson@funktionsratt.se

Mottagare:  
Sr Tomas Eneroth

## Frågor inför Funktionshinderdelegationen den 2 juni 2020

Vi vill återigen tacka för vårt viktiga möte i december om tillgänglighet och universell utformning. På detta möte vill vi fortsätta samtalen om just tillgänglighet och universell utformning, med särskild fokus på kollektivtrafiken.

Som vi tidigare tagit upp visar Trafikanalys kartläggning "Kollektivtrafikens barriärer - kartläggning av hinder i kollektivtrafikens tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (2019:3)"<sup>1</sup> på stora brister inom kollektivtrafiken kring tillgänglighet, trots att vi har haft lagstiftning om tillgänglighet på området sedan 1979.<sup>2</sup> Kartläggningen har också ett tydligt fokus på helhet som vi saknar. Den lyfter bland annat en avsaknad av riktlinjer och standarder, trots att Sverige åtagit sig enligt funktionsrättskonventionen att sådana ska finnas.

Trafikanalys föreslår i rapporten "Kollektivtrafik för alla - nya mått och metoder för nationell uppföljning" (PM 2019:8) nya mått och metoder och försöker bland annat ringa in icke-resenären, dvs. de

---

<sup>1</sup> [https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2019/rapport-2019\\_3-kollektivtrafikens-barriarer.pdf](https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2019/rapport-2019_3-kollektivtrafikens-barriarer.pdf)

<sup>2</sup> MFD:s Rivkraft visar också på brister inom kollektivtrafiken som innebär att den inte är tillgänglig och användbar för alla resenärer med funktionsnedsättning, <https://www.mfd.se/vart-uppdrag/publikationer/rapport/rivkraft-19-tillganglighet-i-kollektivtrafik-och-fardtjanst/>

med erfarenheter av att undvika resor och upplevda hinder.<sup>3</sup> Detta är i linje med den europeiska processtandarden "Tillgänglighet genom Universell utformning EN17161"<sup>4</sup>, vilken Funktionsrätt Sverige föreslagit bör användas som utgångspunkt för gemensam förståelse av begrepp och underlag vid tillämpning av universell utformning<sup>5</sup>.<sup>6</sup> Vi menar att den skulle vara ett stöd vid förtydligandet av begreppet tillgänglighet i de transportpolitiska målen.

I rapporten framhåller Trafikanalys dock att på sikt är *"det önskvärt med nationella riktlinjer och standarder för måluppföljning på området, även gemensamma nationella databaser, till exempel en mer utbyggd och heltäckande nationell vägdatabas (NVDB), kompletterad med motsvarande uppgifter om tågstationer, samt en fullständig och bättre strukturerad fordonsdatabas än dagens (FRIDA). Om sådana underlag förenas med tidtabelldata för landets kollektivtrafik från Samtrafiken AB, möjliggörs detaljerade geografiska analyser av tillgänglighet och användbarhet över tid. Idag är underlagen alltför ofullständiga för att kunna användas för måluppföljning."* (s. 39).

Vi har också fått signaler om att tillgänglighet till bensinstationer brister samt att situationen när det gäller laddningsstationer kan vara ännu värre så att man avstår från att välja elfordon.

EU:s strukturfonder skulle också kunna användas mer effektivt för att genom universell utformning säkerställa hållbar utveckling som inkluderar alla redan från början.

---

<sup>3</sup> Relativa skillnader i erfarenheter av att undvika resor och upplevda hinder beräknas för resenärsgupper med och utan funktionsnedsättning, samt för olika regioner.

<sup>4</sup> Standarden Universell utformning - Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster, finns att ladda ner här <https://www.sis.se/produkter/miljo-och-halsoskydd-sakerhet/ergonomi/ss-en-171612019/>

<sup>5</sup> Processen universell utformning gäller allt nytt som utvecklas och behöver antas inom flera politikområden, bland annat bostäder/byggd miljö, forskning, innovationer och digitalisering.

<sup>6</sup> Se vårt remissvar om funktionsrättspolitik, [https://funktionsratt.se/wp-content/uploads/2019/09/Remissvar-fr%C3%A5n-Funktionsr%C3%A4tt-Sverige-p%C3%A5-Styrkraft-i-funktionshinderspolitiken-SOU2019\\_23.pdf](https://funktionsratt.se/wp-content/uploads/2019/09/Remissvar-fr%C3%A5n-Funktionsr%C3%A4tt-Sverige-p%C3%A5-Styrkraft-i-funktionshinderspolitiken-SOU2019_23.pdf)

**Vilka initiativ planerar regeringen för att säkerställa tillgänglighet inom kollektivtrafiken och för att möta behovet av nationella riktlinjer och standarder?**

**Hur kommer regeringen säkerställa universell utformning och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning när infrastrukturen inom transportsektorn byggs ut?**

**Hur kan regeringen öka samsyn och samordning kring begreppen tillgänglighet och universell utformning. Kan den europeiska processtandarden "Tillgänglighet genom Universell utformning EN17161 lyftas fram i de transportpolitiska målen liksom i det övriga arbetet kring infrastruktur?**

**Finns det en dialog med berörda departement för att säkerställa att perspektivet om universell utformning blir tydligt i de nationella program som arbetas fram för EU:s olika strukturfonder inför kommande programperiod?**